

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΤΟ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του, στις 8 Ιανουαρίου 2020, με την εξής σύνθεση: Ιωάννης Σαρμάς, Πρόεδρος, Σωτηρία Ντούνη, Μαρία Βλαχάκη, Άννα Λιγωμένου, Γεωργία Μαραγκού, Αγγελική Μαυρουδή και Μαρία Αθανασοπούλου Αντιπρόεδροι, Γεώργιος Βοΐλης, Σταμάτιος Πουλής, Κωνσταντίνα Ζώη, Δέσποινα Καββαδία - Κωνσταντάρα, Αγγελική Μυλωνά, Γεωργία Τζομάκα, Στυλιανός Λεντιδάκης, Θεολογία Γναρδέλλη, Βιργινία Σκεύη, Βασιλική Σοφianού, Αγγελική Πανουτσακοπούλου, Δέσποινα Τζούμα, Δημήτριος Τσακανίκας, Ευφροσύνη Παπαθεοδώρου, Βασιλική Προβίδη, Κωνσταντίνος Παραθύρας, Ασημίνα Σακελλαρίου, Αργυρώ Μαυρομμάτη, Ευαγγελία Σεραφή, Κωνσταντίνος Κρέπης, Ειρήνη Κατσικέρη, Νικολέτα Ρένεση, Αικατερίνη Μποκόρου, Αντιγόνη Στίνη και Βασιλική Πέππα, Σύμβουλοι. Γραμματέας η Ελένη Αυγουστόγλου.

Γενικός Επίτροπος Επικρατείας: Αντώνιος Νικητάκης, Επίτροπος Επικρατείας, κωλυομένης της Γενικής Επιτροπής της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, Χρυσούλας Καραμαδούκη.

Για να δικάσει την από 8.1.2014 (ΑΒΔ 38/9.1.2015) αίτηση αναίρεσης των και, κατοίκων δ.ε. Δήμου, οι οποίοι παραστάθηκαν διά του πληρεξουσίου δικηγόρου τους (ΑΜ/ΔΣΑ ...).

Κατά του Ελληνικού Δημοσίου, νομίμως εκπροσωπούμενου από τον Υπουργό Οικονομικών, ο οποίος παραστάθηκε διά του Νομικού Συμβούλου του Κράτους Νικολάου Καραγιώργη.

Κατά του Δήμου, όπως εκπροσωπείται νόμιμα, ο οποίος παραστάθηκε διά της πληρεξουσίας δικηγόρου του (ΑΜ/ΔΣ).

Με την αίτηση αυτή επιδιώκεται η αναίρεση της 3734/2014 απόφασης του VII Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Κατά τη συζήτηση

Ο πληρεξούσιος δικηγόρος των αναιρεσιόντων ζήτησε την παραδοχή της αίτησης.

Ο εκπρόσωπος του Ελληνικού Δημοσίου ζήτησε την απόρριψη της αίτησης.

Η πληρεξούσια δικηγόρος του Δήμου ζήτησε την απόρριψη της αίτησης και

Ο Επίτροπος της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο πρότεινε την απόρριψη αυτής.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το Δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη, με παρόντες τους δικαστές που έλαβαν μέρος στη συζήτηση της υπόθεσης, εκτός από τις Αντιπροέδρους Άννα Λιγωμένου και Μαρία Αθανασοπούλου και τους Συμβούλους Γεώργιο Βοΐλη, Δέσποινα Καββαδία - Κωνσταντάρα, Γεωργία Τζομάκα, Βασιλική Προβίδη, Ευαγγελία Σεραφή και Αντιγόνη Στίνη, που είχαν κώλυμα (άρθρα 11 παρ. 2 του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 4129/2013 και 78 παρ. 2 του π.δ/τος 1225/1981), καθώς και τη Σύμβουλο Βασιλική Πέππα, που αποχώρησε από τη διάσκεψη σύμφωνα με τη διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του ν. 1968/1991.

Άκουσε την εισήγηση της Συμβούλου Αργυρώς Μαυρομάτη και αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφθηκε κατά τον νόμο

1. Η υπό κρίση αίτηση για αναίρεση της 3734/2014 απόφασης του VII Τμήματος, για την οποία έχει καταβληθεί, σύμφωνα με το άρθρο 73 (παρ. 3 περ. δ') του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο (ν. 4129/2013, φ. 52 Α'), το προσήκον παράβολο (... e-παράβολο), έχει ασκηθεί εμπρόθεσμα και κατά τα λοιπά νομότυπα. Επομένως, είναι τυπικά δεκτή και πρέπει να εξεταστεί περαιτέρω ως προς τη βασιμότητα των λόγων της, όπως αναπτύσσονται με το από 13.1.2020 υπόμνημα. Επίσης, ο Δήμος ... κατέθεσε τα από 10.10.2018 και 14.1.2020 υπομνήματα.

2. Με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση απορρίφθηκε έφεση: α) του πρώτου των αναιρεσιόντων κατά της ΕΜΠ .../9.3.2012 απόφασης των Επιθεωρητών της Διεύθυνσης Οικονομικής Επιθεώρησης ... του Υπουργείου Οικονομικών, με την οποία αυτός, υπό την ιδιότητά του ως Ταμίας του τέως Δήμου ..., καταλογίσθηκε με το ποσό των 413.863,92 ευρώ, το οποίο φέρεται ότι συνιστά έλλειμμα στη διαχείριση του ως άνω Δήμου για τις χρήσεις των οικονομικών ετών 1999 έως 2006, καθώς και με τις αναλογούσες στο έλλειμμα αυτό προσαυξήσεις ύψους 483.082,89 ευρώ, ήτοι συνολικώς με το ποσό των 896.946,81 ευρώ, β) του ίδιου ως άνω κατά της ΕΜΠ .../9.3.2012 απόφασης των αυτών Επιθεωρητών, με την οποία καταλογίσθηκε, εις ολόκληρον με τον πρώην Δήμαρχο ..., με το ποσό των 2.494,71 ευρώ, το οποίο οσαύτως φέρεται ως έλλειμμα στη διαχείριση του

τέως Δήμου ... για τη χρήση του οικονομικού έτους 1999, καθώς και με τις αναλογούσες στο έλλειμμα αυτό προσαυξήσεις ύψους 4.440,58 ευρώ, ήτοι συνολικώς με το ποσό των 6.935,29 ευρώ και γ) αμφοτέρων των αναιρεσιόντων κατά της ΕΜΠ .../9.3.2012 απόφασης των αυτών Επιθεωρητών, με την οποία και οι δύο - ο πρώτος ομοίως ως ανωτέρω υπό την ιδιότητά του ως Ταμία και ο δεύτερος υπό την τότε ιδιότητά του ως Δήμαρχου του τέως Δήμου ... - καταλογίσθηκαν, εις ολόκληρον, με το ποσό των 171.309,44 ευρώ, το οποίο φέρεται ότι συνιστά έτερο έλλειμμα στη διαχείριση του ως άνω Δήμου για τις χρήσεις των οικονομικών ετών 2005 και 2006, καθώς και με τις αναλογούσες στο έλλειμμα αυτό προσαυξήσεις ύψους 114.214,46 ευρώ, ήτοι συνολικώς με το ποσό των 285.523,90 ευρώ.

3. Με τον πρώτο λόγο αναίρεσης προβάλλεται παράβαση ουσιώδους τύπου της διαδικασίας, υπό την ειδικότερη αιτίαση της έλλειψης αιτιολογίας της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, καθόσον η κρίση της περί του ότι η αιτιολογία της ΕΜΠ .../9.3.2012 απόφασης των Οικονομικών Επιθεωρητών νομίμως συμπληρώνεται από τα στοιχεία του φακέλου, με την οποία απορρίφθηκε ο προβληθείς λόγος έφεσης, αφενός μεν είναι ανεπαρκής και αόριστη, καθώς δεν απαντά στους σχετικούς ουσιώδεις, περί αναιτιολόγητου της καταλογιστικής πράξης, ισχυρισμούς του πρώτου αναιρεσιόντος, αφετέρου δε υποκαθιστά πλήρως την ελλείπουσα αιτιολογία της ως άνω καταλογιστικής πράξης, από την οποία δεν προκύπτουν - ούτε από το σώμα της ούτε από τα στοιχεία του φακέλου - η θεμελίωση και ο τρόπος προσδιορισμού και υπολογισμού του ποσού του ελλείμματος που του καταλογίστηκε με αυτή. Επιπροσθέτως, σύμφωνα με τον πρώτο λόγο, η αιτιολογία της προσβαλλόμενης απόφασης καθίσταται αόριστη, γενική και αντιφατική και ως εκ του τρόπου υπολογισμού που ακολουθήθηκε από αυτή, τόσο για τον προσδιορισμό του συνολικού ποσού του ελλείμματος, όσο και για το ποσό που καταλογίστηκε στον τελευταίο με την εν λόγω πράξη, καθώς τούτος οδηγεί σε διττό καταλογισμό ποσών, τα οποία υπαγάγει ταυτόχρονα σε δύο πηγές ελλείμματος (Β' και Γ').

4. Σύμφωνα με το άρθρο 93 παρ. 3 του Συντάγματος, κάθε δικαστική απόφαση πρέπει να είναι ειδικά και εμπειριστατωμένα αιτιολογημένη. Ως αιτιολογία νοείται η έκθεση στην ελάσσονα πρόταση του δικανικού συλλογισμού των πραγματικών εκείνων περιστατικών που είναι ουσιώδη για την υπαγωγή των περιστατικών αυτών στον εφαρμοστέο στη συγκεκριμένη υπόθεση κανόνα δικαίου. Ειδικότερα, στοιχειοθετείται πλημμέλεια στην αιτιολογία της απόφασης, όταν η αιτιολογία αυτής είναι ανεπαρκής, δηλαδή δεν διαλαμβάνει με τη δέουσα σαφήνεια όλα τα αναγκαία πραγματικά περιστατικά για την εφαρμογή του νόμου ή δεν δίδει πλήρη απάντηση σε ουσιώδεις ισχυρισμούς των διαδίκων. Είναι δε

ουσιώδεις εκείνοι οι ισχυρισμοί, οι οποίοι, αν θεμελιώνονται, άγουν σε αποδοχή του αιτήματος του διαδίκου που τους προβάλλει (ΕλΣυν Ολ. 1882/2019).

5. Στην κρινόμενη υπόθεση, η αναιρεσιβαλλομένη δέχθηκε τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά όπως εκτίθενται στις σελίδες αυτής που αναφέρονται χάριν παραπομπής εν συνεχεία σε αυτές από την παρούσα: «[σελ. 13] Από τον έλεγχο στη διαχείριση του – [σελ. 14] συγχωνευθέντος πλέον στον Δήμο (βλ. άρθρα 1 παρ. 2 και 283 παρ. 1 του ν. 3852/2010, φ. 87 Α΄) - Δήμου, για τις χρήσεις των οικονομικών ετών 1999 έως 2006, που διενήργησαν οι Επιθεωρητές της Διεύθυνσης Οικονομικής Επιθεώρησης και, διαπιστώθηκαν ελλείμματα, για τα οποία, με τις .../13.12.2011 και .../28.2.2012 εκθέσεις των Επιθεωρητών, ευθυνόμενοι, ως υπόλογοι, κρίθηκαν οι εκκαλούντες, που είχαν, κατά την κρίσιμη περίοδο, διατελέσει ο πρώτος Ταμίας και ο δεύτερος Δήμαρχος του ελεγχθέντος Δήμου. Ειδικότερα: Από τη σύγκριση του εξαχθέντος, με βάση το βιβλίο τρεχούμενων λογαριασμών του δημοτικού ταμείου, χρηματικού υπολοίπου που έπρεπε να διαθέτει ο πρώτος των εκκαλούντων την 31.12.2006 (1.306.153,25 ευρώ) με εκείνο που πράγματι βρισκόταν στη διάθεσή του την ίδια ημεροχρονολογία (1.155.859,24 ευρώ) προέκυψε επί έλαττον διαφορά ύψους (1.306.153,25 - 1.155.859,24) 150.294,01 ευρώ, η οποία, καθόσον δεν μπορούσε να δικαιολογηθεί, συνιστούσε έλλειμμα στη χρηματική διαχείριση του Δήμου. Μολονότι, όπως η δημοσιολογιστική τάξη επιβάλλει για την ακριβή απεικόνιση της κίνησης του δημοτικού ταμείου, η καταχώρηση της εξόφλησης χρηματικού εντάλματος για το συνολικό - και όχι απλώς το καθαρό καταβλητέο στον πιστωτή του δήμου - ποσό αυτού προϋποθέτει, όσον αφορά τις επί του ποσού του εντάλματος κρατήσεις υπέρ τρίτων, παραστατικά είτε για την προσωρινή εισαγωγή τους στο ταμείο, ούτως ώστε εν συνεχεία, με έτερο τίτλο πληρωμής, να αποδοθούν στους φορείς υπέρ των οποίων παρακρατήθηκαν (πρβλ. άρθρο 6 του π.δ/τος 584/1975, φ. 188 Α΄), είτε για [σελ. 15] την απόδοσή τους στους τελευταίους, από τον έλεγχο των εγγραφών στα οικεία βιβλία, στις οποίες είχε προβεί ο πρώτος των εκκαλούντων για τις διενεργηθείσες από τον ίδιο πληρωμές κατά τις χρήσεις των οικονομικών ετών 1999 έως 2006, διαπιστώθηκε η εκ μέρους του συστηματική καταχώρηση των χρηματικών ενταλμάτων ως εξοφλημένων για ολόκληρο το ακαθάριστο ποσό τους, χωρίς για τα συνεντελλόμενα υπέρ τρίτων ποσά ύψους 203.304,56 ευρώ, που παρακρατήθηκαν από το προϊόν των ενταλμάτων, να έχουν εκδοθεί γραμμάτια είσπραξης για την εισαγωγή τους στη διαχείριση του Δήμου, ούτε αποδεικτικά να ανευρεθούν για την απόδοσή τους στους κατά περίπτωση δικαιούχους φορείς, με συνέπεια να ανακύπτει ισόποσο, με τις κρατήσεις αυτές, έλλειμμα. Πέραν των ανωτέρω, διαπιστώθηκε η καταχώρηση από τον πρώτο των εκκαλούντων ως εξοφλημένων σωρείας

... κατά την περίοδο από 1.1.2003 έως 31.12.2006, ο πρώτος εξ αυτών προέβη στην καταβολή, ομοίως χωρίς την έκδοση χρηματικών ενταλμάτων: α) στις 26.10.2005, ποσού 6.309,44 ευρώ στην εταιρεία ..., σε εξόφληση λογαριασμών κινητής τηλεφωνίας, και 33.000,00 ευρώ στον ..., ως εκπρόσωπο της αναδόχου κοινοπραξίας ..., έναντι του βου λογαριασμού του έργου «Κατασκευή κλειστού γυμναστηρίου τύπου ΤΠΒ 380 θεατών στο Δήμο ...», β) στις 29.12.2006, ποσού 126.000,00 ευρώ στο ..., ως προκαταβολή για την εκτέλεση του έργου «Αγροτική οδοποιία Δήμου ... », και 6.000,00 ευρώ στην αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία ..., για την έκδοση, όπως διαλαμβάνεται στη σχετική απόδειξη, «της οικοδομικής άδειας της αποκατάστασης του παραγωγικού συγκροτήματος ... [σελ. 18] ...», ήτοι συνολικώς του ποσού των 171.309,44 ευρώ. Για το μέρος δε αυτό του ελλείμματος, εκδόθηκε από τους Επιθεωρητές η ΕΜΠ .../9.3.2012 απόφαση, με την οποία οι εκκαλούντες καταλογίσθηκαν, εις ολόκληρον, με το ποσό των ως άνω ανοίκειων πληρωμών, πλέον προσανυξήσεων 114.214,46 ευρώ, που υπολογίσθηκαν από το χρόνο διενέργειας εκάστης των πληρωμών αυτών. iii) «Με την .../2.11.1999 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου ..., εγκρίθηκε η «λογιστική τακτοποίηση» της ασυμφωνίας μεταξύ των λογιστικών και των ταμιακών υπολοίπων, που είχε εντοπισθεί στη διαχείριση του τέως Δήμου ... για τη χρήση του οικονομικού έτους 1990 και, λόγω της μετέπειτα συνένωσης αυτού στο Δήμο ... είχε μεταφερθεί διαδοχικά σε καθεμία από τις επόμενες χρήσεις του τελευταίου. Σε εκτέλεση της απόφασης αυτής, ο τότε Δήμαρχος ... και η Προϊσταμένη της Οικονομικής Υπηρεσίας του Δήμου εξέδωσαν, επ' ονόματι του πρώτου των εκκαλούντων: α) το ..., οικονομικού έτους 1999, χρηματικό ένταλμα, ποσού 21.472.357 δραχμών (ήδη 63.014,99 ευρώ), με αιτία πληρωμής, όπως στο σώμα του αναγράφεται, τη «λογιστική τακτοποίηση» ισόποσης καταβολής προς τ... ... του Δήμου ... (... Α.Ε.), η οποία φέρεται να είχε πραγματοποιηθεί το έτος 1990 από το Δήμο αυτό, ως συμμετοχή στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της δημοτικής επιχείρησης, χωρίς κατά το χρόνο εκείνο να έχουν εκδοθεί τίτλοι (εντάλματα) πληρωμής, και β) το ..., οικονομικού έτους 1999, χρηματικό ένταλμα, ποσού 17.000.000 δραχμών (ήδη 49.889,95 ευρώ), με αιτία πληρωμής και πάλι τη «λογιστική τακτοποίηση», τη [σελ. 19] φορά αυτή της διαφοράς που είχε ανακύψει από την έκδοση και καταχώρηση στα έσοδα του Δήμου ... του .../1990 ισόποσου γραμματίου εισπραξής, το οποίο φέρεται μεν να αφορούσε προϊόν δανείου από την Τεχνική Επιχείρηση του ίδιου Δήμου (... Α.Ε.), δεν βρέθηκε, ωστόσο, να είχε εισπραχθεί από αυτόν. Όπως είναι αυτονόητο, προκειμένου να επιτελέσουν το σκοπό για τον οποίον εκδόθηκαν, τα προαναφερόμενα εντάλματα καταχωρήθηκαν ως εξοφλημένα, μολονότι πραγματική εκταμίευση δεν επακολούθησε (βλ. ανωτέρω), με τη δε .../9.3.2012 απόφαση των Επιθεωρητών, καταλογίσθηκε ο πρώτος των εκκαλούντων, εις ολόκληρον με τους ... και ..., με το συνολικώς

ανερχόμενο σε 112.904,94 ευρώ ποσό των ενταλμάτων αυτών, πλέον προσαυξήσεων 197.583,65 ευρώ, με την ειδικότερη αιτιολογία ότι η διαδικασία, που εν προκειμένω ακολουθήθηκε από το Δήμο ... για την αποκατάσταση των διαφορών - «ελλειμμάτων» στη διαχείριση του Δήμου ..., δεν ήταν σύννομη. Όσον αφορά, τέλος, το υπόλοιπο, αμιγώς ταμειακό, έλλειμμα των (700.573,01 - 2.494,71 - 171.309,44 - 112.904,94) 413.863,92 ευρώ, μαζί με τις επ' αυτού προσαυξήσεις ύψους 483.082,89 ευρώ, καταλογίσθηκε σε βάρος του πρώτου των εκκαλούντων, με την ΕΜΠ .../9.3.2012 απόφαση των Επιθεωρητών.».

6. Ύστερα από τις πραγματικές αποδοχές που εκτέθηκαν στην προηγούμενη σκέψη, η αναιρεσιβαλλομένη έκρινε ως ακολούθως: (i) «[Ο]ι επί έλαττον διαφορές του πραγματικού σε σχέση με το λογιστικό υπόλοιπο της διαχείρισης του Δήμου ..., που είχαν ανακύψει κατά τη χρήση του οικονομικού έτους 1990, αφενός από τη διενέργεια δαπάνης χωρίς την έκδοση τίτλου πληρωμής, αφετέρου από τη μη ανεύρεση ποσού για το οποίο είχε εκδοθεί και καταχωρηθεί στα δημοτικά έσοδα το οικείο παραστατικό είσπραξης, βάρυναν, λογιζόμενες κατ' αρχήν ως ελλείμματα, τους τότε υπολόγους του Δήμου αυτού. Και ναι μεν οι διαφορές αυτές, μεταφερθείσες αυτούσιες στη διαχείριση του Δήμου ..., δεν μπορούσαν νομίμως να τακτοποιηθούν, με την έκδοση και καταχώρηση ως εξοφλημένων, χωρίς πραγματική εκταμίευση των ποσών τους, των ... και ..., οικονομικού έτους 1999, χρηματικών ενταλμάτων του τελευταίου, πρόδηλο, όμως, είναι ότι από τις ενέργειες αυτές νέο έλλειμμα δεν επήλθε, αλλά εξακολούθησε υφιστάμενο το έκτοτε υπάρχον και αναγόμενο στην προηγούμενη διαχείριση του Δήμου ..., για το οποίο καμία αιτίαση δεν αποδίδεται σε βάρος του πρώτου εκκαλούντος. Ως εκ τούτου και όπως, άλλωστε, έγινε δεκτό για τους μετ' αυτού συγκαταλογισθέντες, με τη .../2014 απόφαση του Τμήματος, μη νομίμως εχώρησε ο καταλογισμός του πρώτου των εκκαλούντων, με την .../9.3.2012 απόφαση, με το ποσό των ως άνω ενταλμάτων και η απόφαση αυτή τυγχάνει, κατά το βάσιμο σχετικό λόγο έφεσης, ακυρωτέα.» (ii) «Αντιθέτως, νόμιμος και επαρκώς αιτιολογημένος, όπως συμπληρώνεται από τις εκθέσεις ελέγχου, παρίσταται ο καταλογισμός, με την .../9.3.2012 απόφαση, του πρώτου των εκκαλούντων με το ποσό των 2.494,71 ευρώ, το οποίο, όπως ούτε με την έφεση αμφισβητείται, εκταμιεύτηκε από αυτόν χωρίς εντάλματα πληρωμής, με συνέπεια - λόγω και της παράβασης, εν προκειμένω, ουσιώδους τύπου της διαδικασίας διενέργειας των δαπανών, που αποκλείει την εφαρμογή των νομιμοποιητικών διατάξεων των άρθρων 26 του ν. 3274/2004 και 29 παρ. 8 του ν. 3448/2006 - να συνιστά πράγματι έλλειμμα στη διαχείριση του τέως Δήμου ... για τη χρήση του οικονομικού έτους 1999, για το οποίο ευθύνεται, ως υπόλογος, ο ως άνω εκκαλών. Αναποδείκτως, δε, περαιτέρω, προβαλλομένου του ισχυρισμού περί επιστροφής του ποσού αυτού και

καθόσον δεν νοείται εκταμίευσή του από λάθος χωρίς νόμιμο τίτλο, επομένως, επρόκειτο για ηθελημένη και, υπό την έννοια αυτή, δόλια ενέργεια, η οποία δεν μπορεί να δικαιολογηθεί, ούτε από τις προδήλως παράνομες εντολές του τότε Δημάρχου ..., που εκτελούσε ο πρώτος των εκκαλούντων, ούτε από την υποτιθέμενη αδυναμία έκδοσης χρηματικών ενταλμάτων κατά τον κρίσιμο χρόνο, για το λόγο ότι, όπως υποστηρίζεται, δεν είχε ακόμη ψηφισθεί ο προϋπολογισμός του Δήμου για το οικονομικό έτος 1999, αφού, μεριμνώντας ακριβώς για την περίπτωση αυτή, το άρθρο 220 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα (π.δ. 410/1995) προέβλεπε την κατά το πρώτο τρίμηνο, οπότε έλαβαν χώρα οι επίμαχες πληρωμές, συνέχιση της ισχύος του προϋπολογισμού του προηγούμενου οικονομικού έτους, ωσαύτως νόμιμη τυγχάνει η επιβολή των οικείων προσαυξήσεων.»

(iii) Για τους ίδιους ως άνω λόγους, δεν πάσχει ο καταλογισμός, με την .../9.3.2012 απόφαση, των εκκαλούντων με το ποσό των 171.309,44 ευρώ και τις επ' αυτού προσαυξήσεις, το οποίο, κατ' εντολή του δευτέρου εκταμιεύτηκε από τον πρώτο, χωρίς νόμιμους τίτλους πληρωμής, κατά τις χρήσεις των οικονομικών ετών 2005 και 2006, με συνέπεια, μάλιστα, λόγω της μεταγενέστερης της 1.7.2005 διενέργειας των επίμαχων πληρωμών (26.10.2005 και 29.12.2006), οι τελευταίες να μην εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 37 παρ. 1 του ν. 3801/2009. Και ναι μεν οι εκκαλούντες ισχυρίζονται ότι η μη τήρηση των νόμιμων διατυπώσεων για την πραγματοποίηση των πληρωμών αυτών ήταν επιβεβλημένη: α) όσον αφορά τους εξοφληθέντες λογαριασμούς κινητής τηλεφωνίας, λόγω της ανάγκης λειτουργίας συστήματος ενδοσυνεννόησης για την αποτροπή της θαλάσσιας ρύπανσης από ενδεχόμενες πτώσεις της τάσης στα αντλιοστάσια του Δήμου, β) στην περίπτωση της προκαταβολής στ.. ..., λόγω της επικείμενης απώλειας χρηματοδοτικών πόρων για την ανακατασκευή του συγκροτήματος των μύλων που ανήκε στην ιδιοκτησία του Δήμου, και γ) όσον αφορά τις πληρωμές στους αναδόχους των έργων «Κατασκευή κλειστού γυμναστηρίου τύπου ΤΠΒ 380 θεατών στο Δήμο ...» και «Αγροτική οδοποιία Δήμου ...», λόγω της ήδη από μακρού εκκρεμούσας καταβολής του εργολαβικού ανταλλάγματος, που θα συνεπαγόταν την επιβάρυνση του Δήμου με τόκους και την εγκατάλειψη ημιτελών των εργασιών, οι περιστάσεις, όμως, αυτές, προς απόδειξη των οποίων κανένα απολύτως στοιχείο δεν προσκομίζεται, και αληθείς υποτιθέμενες, δεν στοιχειοθετούν, παρά τα περί του αντιθέτου υποστηριζόμενα με την έφεση και το από 4.3.2014 υπόμνημα των εκκαλούντων, λόγους ανώτερης βίας, υπό την έννοια γεγονότων τόσο ασυνήθιστων και ξένων προς τη σφαίρα επιρροής του Δήμου, που οι επιπτώσεις τους δεν θα μπορούσαν να αποτραπούν όση επιμέλεια και εάν είχε επιδειχθεί.» (iv) «Νομίμως, τέλος, εχώρησε ο καταλογισμός, με την .../9.3.2012 απόφαση, του πρώτου των εκκαλούντων με το υπόλοιπο έλλειμμα των 413.863,92 ευρώ, αβασίμως δε, με την ένδικη έφεση, υποστηρίζεται ότι η απόφαση αυτή πάσχει ως αόριστη

και ανεπαρκώς αιτιολογημένη, αφού η αιτιολογία της νομίμως συμπληρώνεται από τις εκθέσεις ελέγχου, από τις οποίες, όπως προεκτέθηκε, σαφώς προκύπτουν αφενός οι διαπιστώσεις των Επιθεωρητών αναφορικά με τα τρία επιμέρους σημεία εντοπισμού του συνολικού ελλείμματος στη διαχείριση του πρώτου των εκκαλούντων (την επί έλαττον διαφορά του πραγματικού σε σχέση με το λογιστικό υπόλοιπο της 31.12.2006, τη μη απόδοση των υπέρ τρίτων κρατήσεων και την καταχώρηση ως εξοφλημένων ανεξόφλητων χρηματικών ενταλμάτων), αφετέρου ο τρόπος προσδιορισμού του καταλογισθέντος, με τη συγκεκριμένη απόφαση, μέρους του εν λόγω ελλείμματος.» (v) «[Ο] πρώτος των εκκαλούντων αορίστως και χωρίς να προσκομίζει οποιοδήποτε στοιχείο διατείνεται ότι τα ποσά της επί έλαττον διαφοράς των 150.294,01 ευρώ και των μη αποδοθεισών κρατήσεων των 203.304,56 ευρώ διατέθηκαν, κατ' εντολή των εκάστοτε Δημάρχων, για την πληρωμή νόμιμων υποχρεώσεων του Δήμου, με συνέπεια ο σχετικός ισχυρισμός του να μην μπορεί να ευδοκιμήσει, ενώ, όσον αφορά τα μη ανευρεθέντα κατά τον έλεγχο ..., οικονομικού έτους 2002, και ..., οικονομικού έτους 2003, χρηματικά εντάλματα, ποσού 75.322,86 και 5.217,40 ευρώ αντιστοίχως, ο ισχυρισμός ότι δεν ήταν ίδιος, αλλά έτερο, μη κατονομαζόμενο στην έφεση, πρόσωπο που προέβη στην μηχανογραφική καταχώρησή τους στους λογαριασμούς του ταμείου, και δη εκ των υστέρων περί το μήνα Ιούλιο του έτους 2005, πέραν της αοριστίας που ενέχει, κάθε άλλο παρά πειστικός παρίσταται, αφού επρόκειτο για αντικείμενο της δικής του κατά νόμο αρμοδιότητας, αυτός βαρύνεται με σωρεία άλλων εξίσου ανακριβών καταχωρήσεων, τις οποίες δεν αμφισβητεί, και ειδικώς το ... ένταγμα καταχωρήθηκε στο μηχανογραφικό σύστημα με χρήση του κωδικού πρόσβασης ... που είχε απονεμηθεί στον πρώτο των εκκαλούντων (βλ. την από 17.2.2012 επιστολή του εγκαταστάτη της εφαρμογής ...).».

7. Το Δικαστήριο με βάση τα εκτεθέντα στις δύο προηγούμενες σκέψεις της παρούσας και τους προβαλλόμενους ισχυρισμούς των αναιρεσιόντων περί ελλιπούς αιτιολογίας της αναιρεσιβαλλομένης κρίνει ότι ο λόγος αναιρέσεως που εκτίθεται στη σκέψη 3 της παρούσας (παράβαση ουσιώδους τύπου της διαδικασίας υπό την ειδικότερη αιτίαση της έλλειψης αιτιολογίας της αναιρεσιβαλλομένης απόφασης) είναι βάσιμος. Η αναιρεσιβαλλομένη, ως εκτίθεται σε αυτήν, προέβη σε αναζήτηση στα στοιχεία του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης των δεδομένων που στηρίζουν τον επίδικο καταλογισμό, τα οποία παρέθεσε στο κείμενο αυτής, το οποίο αναπαρήχθη ανωτέρω στη σκέψη 5. Συνεπώς, η αναιρεσιβαλλομένη συμπλήρωσε και εν τέλει υποκατέστησε τη διοικητική αιτιολογία του καταλογισμού με ό,τι αναφέρει στο κείμενό της, και συνακόλουθα η νομιμότητα της αιτιολογίας του επίδικου καταλογισμού ταυτίζεται με την πληρότητα της αιτιολογίας επί του ιδίου ζητήματος της

αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης. Επ' αυτού, το Δικαστήριο παρατηρεί ότι η αναιρεσιβαλλομένη παραθέτει αρχικώς υπό Α', Β' και Γ' (σελίδες 14, 15 και 16 μέχρι το μέσον της αναιρεσιβαλλομένης) τα ελλείμματα που διαπιστώθηκαν αναφέροντας ότι αυτά αφορούν, αντιστοίχως, επί έλαττον διαφορά χρηματικού υπολοίπου του ταμείου (150.294,01 ευρώ), μη απόδοση παρακρατήσεων εξ εισφορών (203.304,01) και εξόφληση ενταλμάτων πληρωμής χωρίς υπογραφές των λαβόντων ή μη ανεύρεση φερομένων ως εκδοθέντων ενταλμάτων που κατεγράφησαν ως εξοφλημένα (346.974,44 ευρώ). Στην αναιρεσιβαλλομένη (σελίδα 16 αυτής, στο μέσον) προστίθενται τα ανωτέρω ποσά για να συναχθεί το συνολικό έλλειμμα (150.294,01 + 203.304,56 + 346.974,44 = 70.573,01), ενώ στη συνέχεια αυτής (σελίδες 16 από το μέσον μέχρι τη σελίδα 19 αυτής) παρατίθενται, ως προς το συνολικό έλλειμμα, τρεις λόγοι «αναφορικά με τις αιτίες της επέλευσής του», εκ των οποίων οι δύο πρώτοι ανάγονται σε έγγραφες εντολές του Δημάρχου χωρίς έκδοση χρηματικών ενταλμάτων (ποσά αντιστοίχως 2.494,71 ευρώ, πρώτη αιτία και 171.309,44 ευρώ, δεύτερη αιτία), η δε τρίτη (συνολικό ποσό ύψους 112.904,94) αφορούσε έκδοση χρηματικών ενταλμάτων προς τακτοποίηση προηγούμενων πληρωμών για τις οποίες, όπως τελικώς έκρινε η αναιρεσιβαλλομένη, δεν ευθύνονταν οι αναιρεσειόντες (σκέψη 6 (i) της παρούσας). Η αναιρεσιβαλλομένη (σελίδα 19 αυτής) αφαιρεί τα ανωτέρω τρία ποσά από το συνολικό έλλειμμα που είχε διαπιστώσει (σελίδα 16 αυτής στο μέσον) προκειμένου να συναγάγει από τον υπολογισμό αυτόν το συνολικό «αμιγώς ταμειακό έλλειμμα», ήτοι αφαιρεί από τις 700.573,01 ευρώ τα ποσά των 2.494,71 ευρώ, 171.309,44 ευρώ και 112.904,94 ευρώ, προκειμένου να καταλήξει στο ποσό του ελλείμματος των 413.863,92 ευρώ, το οποίο καταλογίστηκε, ως αναφέρει, μαζί με τις προσαυξήσεις στον εκ των αναιρεσειόντων υπεύθυνο του ταμείου. Ωστόσο, η αναιρεσιβαλλομένη είχε διαγνώσει αρχικώς τρεις κατηγορίες ελλειμμάτων (ανωτέρω τα Α', Β' και Γ') και στη συνέχεια διέγνωσε τρεις αιτίες «επέλευσης του ελλείμματος», χωρίς να συνδέσει τις κατηγορίες ελλειμμάτων (ταμειακό, έλλειμμα εκ παρακρατήσεων, έλλειμμα λόγω μη τακτικώς εξοφληθέντων ενταλμάτων ή μη ανεύρεσης ενταλμάτων) με τις αιτίες επέλευσης του ελλείμματος (πληρωμές χωρίς έκδοση ενταλμάτων, τακτοποιητικά εντάλματα), εκκινώντας πάντως και στις δύο περιπτώσεις από το ίδιο ποσό συνολικού ελλείμματος, ήτοι από το ποσό των 700.573,01 ευρώ. Καθώς όμως οι αιτίες επέλευσης των ελλειμμάτων δεν συνδέονται στην αναιρεσιβαλλομένη με τις κατηγορίες ελλειμμάτων, αφήνεται στον αναγνώστη της απόφασης ανοιχτό το ερώτημα αν οι αιτίες επέλευσης των ελλειμμάτων στοιχειοθετούν μια τέταρτη κατηγορία ελλειμμάτων ή αν αυτές εντάσσονται σε κάποια από τις τρεις ήδη εκτεθείσες κατηγορίες ελλειμμάτων, σε ποια και για ποιο λόγο. Το Δικαστήριο αναγνωρίζει ότι τα ποσά που αναφέρονται ως αιτίες επέλευσης του ελλείμματος μπορεί πράγματι να συνδέονται με μία από τις κατηγορίες

ελλειμμάτων, όμως δικάζον ως αναιρετικό δικαστήριο δεν δύναται να συμπληρώσει επί του πραγματικού αυτού ζητήματος την αιτιολογία της αναιρεσιβαλλομένης, η οποία ως προς το σημείο αυτό, συνεκτιμωμένων και όσων εκτίθενται στη σκέψη 6 της παρούσας, δεν εμφανίζει την πληρότητα εκείνη που θα επέτρεπε στον καταλογιζόμενο να κατανοήσει την αιτία του καταλογισμού του.

8. Με τα δεδομένα αυτά, ο πρώτος λόγος αναίρεσης περί παραβίασης ουσιώδους τύπου της διαδικασίας, κατά το σκέλος που αποδίδεται στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση η ειδικότερη αιτίαση της έλλειψης αιτιολογίας, πρέπει να γίνει δεκτός ως βάσιμος, διότι δεν προκύπτουν με τη δέουσα σαφήνεια από το σώμα της ο τρόπος προσδιορισμού και υπολογισμού του ποσού του ελλείμματος που καταλογίστηκε με αυτή.

9. Μειοψήφησαν οι Αντιπρόεδροι Γεωργία Μαραγκού και Αγγελική Μαυρουδή και οι Σύμβουλοι Σταμάτιος Πουλής, Αγγελική Μυλωνά, Θεολογία Γναρδέλλη, Βιργινία Σκεύη, Βασιλική Σοφianού, Αγγελική Πανουτσακοπούλου, Δέσποινα Τζούμα, Ευφροσύνη Παπαθεοδώρου και Ασημίνα Σακελλαρίου, οι οποίοι διατύπωσαν την ακόλουθη γνώμη: Η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση περιέλαβε πλήρεις και σαφείς αιτιολογίες και ορθά κατέληξε ότι η ΕΜΠ .../9.3.2012 καταλογιστική πράξη είναι νόμιμη και ότι περιέχει την απαιτούμενη από τον νόμο ειδική αιτιολογία, όπως αυτή συμπληρώνεται από τις οικείες εκθέσεις ελέγχου. Ειδικότερα, το δικάσαν Τμήμα, απορρίπτοντας τον λόγο έφεσης περί του ότι η ανωτέρω καταλογιστική πράξη πάσχει ως αόριστη και ανεπαρκώς αιτιολογημένη, έκανε δεκτό ότι η αιτιολογία αυτής νομίμως συμπληρώνεται από τις εκθέσεις ελέγχου, από τις οποίες σαφώς προκύπτουν αφενός μεν οι διαπιστώσεις των Οικονομικών Επιθεωρητών αναφορικά με τα τρία επιμέρους σημεία εντοπισμού του συνολικού ελλείμματος στη διαχείριση του πρώτου των εκκαλούντων (την επί έλαττον διαφορά του πραγματικού σε σχέση με το λογιστικό υπόλοιπο της 31^{ης}.12.2006, τη μη απόδοση των υπέρ τρίτων κρατήσεων και την καταχώρηση ως εξοφλημένων ανεξόφλητων χρηματικών ενταλμάτων), αφετέρου δε ο τρόπος προσδιορισμού του καταλογισθέντος με τη συγκεκριμένη πράξη μέρους του εν λόγω ελλείμματος. Περαιτέρω, στο σώμα της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης παρατίθενται αναλυτικά τα ποσά που αποτέλεσαν την κάθε πηγή ελλείμματος και τις επί μέρους αιτίες δημιουργίας του, όπως τούτα προκύπτουν από τα στοιχεία του φακέλου, ώστε να περιλαμβάνονται σε αυτή όλα τα αναγκαία πραγματικά περιστατικά για την εφαρμογή του νόμου και να συμπληρώνεται η αμέσως ανωτέρω κρίση. Εν όψει τούτων, το Τμήμα διέλαβε πλήρη, σαφή και ειδική αιτιολογία, ως προς τη νομιμότητα της αιτιολογίας της εν λόγω πράξης, ερμηνεύοντας ορθά τις σχετικές διατάξεις. Ακολούθως, καθ' ο σκέλος προβάλλεται ότι με τον συγκεκριμένο

τρόπο υπολογισμού του ελλείμματος που ακολουθήθηκε από την προσβαλλόμενη απόφαση, ορισμένα χρηματικά εντάλματα έχουν συμπεριληφθεί τόσο στην υπό στοιχείο Β' όσο και στην υπό στοιχείο Γ' πηγή ελλείμματος, με συνέπεια τον διττό καταλογισμό του πρώτου αιτούντος με τα σχετικά ποσά, ο σχετικός ισχυρισμός είναι απορριπτέος ως απαράδεκτος, καθώς προβάλλεται το πρώτον κατ' αναίρεση, ενώ, σε κάθε περίπτωση, όπως συνομολογεί και ο ίδιος ο καταλογισθείς (βλ. σελ. 6 αναιρετηρίου), τα τρία επί μέρους στοιχεία-πηγές του ελλείμματος προσδιορίζονται ήδη επαρκώς στην πορισματική έκθεση. Άλλωστε, με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση δεν επιχειρείται οποιοσδήποτε άλλος τρόπος προσδιορισμού των πηγών αυτών, αλλά, απλώς, διενεργούνται απλές μαθηματικές πράξεις (προσθέσεις και αφαιρέσεις) επί των ήδη υπολογισθέντων επί μέρους ποσών, ώστε να προκύψει και να επαληθευθεί το συνολικό ποσό του ελλείμματος, όπως τούτο είχε υπολογισθεί στην έκθεση των Οικονομικών Επιθεωρητών.

10. Με τον δεύτερο λόγο αναίρεσης προβάλλεται εκ πλαγίου παράβαση ουσιαστικής διάταξης νόμου και πλημμελή εφαρμογή αυτού, καθότι, όσον αφορά τις ΕΜΠ .../9.3.2012 και ΕΜΠ .../9.3.2012, το Τμήμα απέρριψε τόσο τους λόγους έφεσης των ήδη αναιρεσιδόντων περί εφαρμογής της διάταξης του άρθρου 37 παρ. 1 του ν. 3801/2009, όσο και αυτούς περί παραβίασης της αρχής της αναλογικότητας, χωρίς να λάβει υπόψη του πραγματικά γεγονότα που επικαλέστηκαν με το δικόγραφο της έφεσής τους και δεν αμφισβητήθηκαν, με συνέπεια να μην υπαγάγει ορθά το πραγματικό υλικό στους εφαρμοσθέντες κανόνες δικαίου. Πιο συγκεκριμένα, κατά τους ισχυρισμούς τους, το δικάσαν Τμήμα δεν έλαβε υπόψη του, για τον προσδιορισμό της ευθύνης και τον βαθμό της υπαιτιότητας εκάστου, ότι ο πρώτος των αιτούντων πριν αναλάβει καθήκοντα Ταμίας ήταν υπάλληλος του Δήμου στην Τεχνική Υπηρεσία και δεν διέθετε γνώσεις επί οικονομικών θεμάτων, ότι είχε να αντιμετωπίσει μεγάλο φόρτο εργασίας, δεδομένου ότι του είχαν ανατεθεί επιπροσθέτως και οι διαχειρίσεις όλων των νομικών προσώπων του ίδιου Δήμου, αλλά ούτε και το γεγονός ότι για την καταβολή των επίμαχων ποσών ελάμβανε πάντοτε έγγραφες εντολές από τους προϊσταμένους του, οι οποίοι ως εκ του λόγου αυτού βαρύνονταν, κατά κύριο λόγο, για τη δημιουργία των ελλειμμάτων. Προσέτι δε, ειδικά για τη μείωση του ποσού του καταλογισμού έως το 1/10 και την απαλλαγή τους από τις προσαυξήσεις, δυνάμει άρθρου 37 παρ. 1 του ως άνω νόμου, δεν ελήφθησαν υπόψη ούτε τα στοιχεία της προσωπικής και οικογενειακής οικονομικής κατάστασης αμφοτέρων των αιτούντων, παρά το γεγονός ότι τα τελευταία είχαν παρατεθεί από αυτούς αναλυτικά με το δικόγραφο της έφεσης. Εξ άλλου, σύμφωνα με τον λόγο αυτόν, η αναιρεσιβαλλόμενη σφάλει και καθ' ο μέρος δέχθηκε ότι το έλλειμμα που καταλογίσθηκε με την ΕΜΠ

.../9.3.2012 είναι ουσιαστικό, καθώς σε κανένα σημείο η πορισματική έκθεση δεν το χαρακτηρίζει ως τέτοιο, αλλά αντιθέτως πρόκειται για εξωταμειακή διαχείριση, δεδομένου ότι υπάρχουν αποδεικτικά καταβολής των ποσών για νομίμως αναληφθείσες δαπάνες. Ομοίως δε, όσον αφορά το ποσό του ελλείμματος που καταλογίσθηκε και στους δύο αιτούντες με την ΕΜΠ .../9.3.2012, προβάλλουν ότι και αυτό πράγματι καταβλήθηκε για την εξόφληση νομίμως αναληφθεισών δαπανών, όπως τούτο προέκυπτε από τα στοιχεία του φακέλου, γεγονός που, κατά τους ισχυρισμούς τους, δεν αμφισβητήθηκε. Περαιτέρω, το πρώτον με το υπόμνημά τους, οι αιτούντες επικαλούνται τη .../2018 αμετάκλητη (λόγω μη άσκησης ενδίκων μέσων) απόφαση του Τριμελούς Εφετείου Κακουρηγημάτων (μεταβατική έδρα ...), με την οποία αμφότεροι κηρύχθηκαν αθώοι του αδικήματος της απιστίας σχετικής με την υπηρεσία για την πρόκληση ζημίας που υπερβαίνει το ποσό των 150.000,00 ευρώ (άρθρο 390 ΠΚ). Προβάλλουν δε, κατ' εκτίμηση του περιεχομένου του, ότι η απόφαση αυτή, που κατά τους ισχυρισμούς τους, λαμβάνεται υπόψη και αυτεπαγγέλτως από το Δικαστήριο ακόμη και στο αναιρετικό στάδιο, κλονίζει αναδρομικά την αιτιολογία της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης, τόσο σε σχέση με τη βάση του καταλογισμού, όσο και σχετικά με τη μη εφαρμογή του άρθρου 37 παρ. 1 του ν. 3801/2009, δεδομένου ότι λόγω της μη συνεκτίμησής της, αφενός μεν στερήθηκαν τη δυνατότητα της προστασίας της ευεργετικής αυτής διάταξης, αφετέρου δε, μετά την αθώωσή τους από το ποινικό δικαστήριο, εσφαλμένως έγινε δεκτό με την προσβαλλόμενη ότι προκάλεσαν το έλλειμμα με δόλο, κρίση που σε κάθε περίπτωση δεν πρέπει να οδηγήσει στη μη εφαρμογή της τελευταίας αυτής διάταξης. Ως εκ των ανωτέρω, σύμφωνα με τους αιτούντες, στοιχειοθετείται ο αναιρετικός λόγος της παράβασης ουσιώδους τύπου της διαδικασίας, ενώ παραβιάζεται και το τεκμήριο της αθωότητας (παράβαση κατ' ουσίαν διάταξης νόμου).

11. Στο άρθρο 37 του ν. 3801/2009 «Ρυθμίσεις θεμάτων προσωπικού με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου και άλλες διατάξεις οργάνωσης και λειτουργίας της Δημόσιας Διοίκησης» (φ. 163 Α') ορίζεται: «1. Το Ελεγκτικό Συνέδριο, κατά την εκδίκαση του ένδικου μέσου της έφεσης ενώπιον των Τμημάτων του, καθώς και κατά την εκδίκαση του ένδικου μέσου της αίτησης αναίρεσης ενώπιον της Ολομέλειάς του, σε υποθέσεις από καταλογιστικές πράξεις, που εκδόθηκαν από οποιαδήποτε αιτία σε βάρος των αιρετών οργάνων Δήμων και Κοινοτήτων ή σε βάρος υπαλλήλων της οικονομικής διαχείρισης τούτων (...), από Υπουργούς ή από μονομελή ή συλλογικά όργανα της Διοίκησης ή από όργανα του Ελεγκτικού Συνεδρίου και αναφέρονται σε χρονικό διάστημα μέχρι 1.7.2005, μπορεί, αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από αίτηση του βαρυνόμενου με τον καταλογισμό, που υποβάλλεται με το δικόγραφο του ένδικου μέσου ή των προσθέτων λόγων αυτού, να μειώσει το ποσό του καταλογισμού ως το ένα δέκατο του

καταλογισθέντος ποσού, καθώς και να απαλλάξει τον υπαίτιο από τις προσαυξήσεις ή τόκους επί του καταλογισθέντος κεφαλαίου και αν ακόμη υφίσταται ελαφρά αμέλεια αυτού. Για την πιο πάνω μείωση ή απαλλαγή το Δικαστήριο συνεκτιμά το βαθμό της υπαιτιότητας του καταλογισθέντος, την προσωπική και οικογενειακή οικονομική του κατάσταση, τη βαρύτητα της δημοσιονομικής παράβασης, τις συνθήκες τέλεσής της και το επελθόν από αυτή αποτέλεσμα. Το Δικαστήριο μπορεί να απαλλάξει, επίσης, τον καταλογισθέντα από το συνολικό ποσό του καταλογισμού, αν κρίνει ότι συνέτρεχε στο πρόσωπο του καταλογισθέντος συγγνωστή πλάνη για το δημιουργηθέν έλλειμμα. Επίσης το Δικαστήριο κατά την εκδίκαση των σχετικών καταλογισμών λαμβάνει υποχρεωτικά υπ' όψιν αμετάκλητα απαλλακτικές ποινικές αποφάσεις, βουλεύματα ή εισαγγελικές διατάξεις, με τις οποίες οι καταλογισθέντες απηλλάγησαν από κάθε συναφή ποινική ευθύνη (...))» (εδάφιο δ', όπως αυτό προστέθηκε με το άρθρο 27 του ν. 4255/2014, φ. 89 Α').

12. Με τις ως άνω διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 37 του ν. 3801/2009, οι οποίες πραγματώνουν τη συνταγματικά κατοχυρωμένη (βλ. άρθρο 25 παρ. 1 εδ. δ' του Συντάγματος) αρχή της αναλογικότητας, παρέχεται η ευχέρεια στους δικαστικούς σχηματισμούς του Ελεγκτικού Συνεδρίου, κατά την εκδίκαση διαφορών από καταλογιστικές πράξεις, που αναφέρονται στο χρονικό διάστημα μέχρι την 1.7.2005 και έχουν εκδοθεί σε βάρος αιρετών οργάνων πρωτοβάθμιων ΟΤΑ και υπαλλήλων της οικονομικής διαχείρισης τούτων, να μειώσουν το ποσό του καταλογισμού μέχρι το ένα δέκατο (1/10) της οφειλής, καθώς και να απαλλάξουν τον καταλογισθέντα από προσαυξήσεις ή τόκους, είτε αυτεπαγγέλτως είτε κατόπιν αίτησης του βαρυνομένου. Η μείωση αυτή ή η απαλλαγή γίνεται ύστερα από συνεκτίμηση του βαθμού υπαιτιότητας του καταλογισθέντος, της βαρύτητας της δημοσιονομικής παράβασης, των συνθηκών υπό τις οποίες τελέστηκε και του επελθόντος αποτελέσματος, καθώς και της προσωπικής και οικογενειακής οικονομικής του κατάστασης (ΕλΣυν Ολ. 1789/2018, 2249/2016, 3381/2015, 1756/2015, 2236/2014, 1810/2014 όπου και μειοψηφία, 2979/2012, 2978/2012, 719/2012). Η ευνοϊκή αυτή μεταχείριση επιφυλάσσεται όχι μόνο στους βαρυνομένους με ελαφρά αμέλεια, αλλά και στην περίπτωση που για τη δημιουργία του ελλείμματος υφίσταται βαριά αμέλεια του υπολόγου, κατά την αληθή έννοια των ανωτέρω διατάξεων, όπως αυτή συνάγεται, κατά διορθωτική ερμηνεία της διατύπωσης της θεσπιζόμενης ρύθμισης, προς αποκατάσταση της αληθούς βούλησης του νομοθέτη, καθόσον, διαφορετικά, αυτή θα καθίστατο κενή κανονιστικού περιεχομένου, αφού, σε περίπτωση ελαφράς αμέλειας του υπολόγου δεν επιβάλλονται προσαυξήσεις επί του καταλογισθέντος σ' αυτόν κεφαλαίου, ενώ, περαιτέρω, δεν θα είχε νόημα η επιβαλλόμενη από τις ίδιες διατάξεις, για την ως άνω μείωση του καταλογισμού, συνεκτίμηση

«του βαθμού υπαιτιότητας του καταλογισθέντος», εφόσον η υπαιτιότητά του θα συνίστατο μόνο στον βαθμό της ελαφράς αμέλειας (βλ. ΕλΣυν Ολ. 1994/2016, 2925/2015, 1810/2014, 1983/2013, 2973-2978/2012).

13. Από τα εκτεθέντα στην προηγούμενη σκέψη παρέπεται ότι αν το έλλειμμα δεν συνεχεται με την ύπαρξη πραγματικής ζημίας του δημόσιου φορέα, ο καταλογισμός των δημοσιολογιστικά ευθυνομένων προσώπων πρέπει να τελεί σε σχέση αναλογίας με τη βαρύτητα της δημοσιονομικής παράβασης, και να μην υπερβαίνει τον επιδιωκόμενο, με τη θεσμοθέτηση της ειδικής δημοσιολογικής ευθύνης τους, σκοπό του νομοθέτη, που συνίσταται στη διασφάλιση της σύννομης διάθεσης του δημοσίου χρήματος για την κάλυψη υφιστάμενων αναγκών των δημόσιων φορέων. Δεν πρέπει δηλαδή ο καταλογισμός να αντιβαίνει στη συνταγματική αρχή της αναλογικότητας (άρθρο 25 παρ. 1 του Συντάγματος), ειδικότερη έκφραση της οποίας αποτελεί η αρχή της δίκαιης ισορροπίας μεταξύ του εξυπηρετούμενου σκοπού δημοσίου συμφέροντος και της διά του καταλογισμού επιχειρούμενης επέμβασης στο πληττόμενο και προστατευόμενο από τις διατάξεις του άρθρου 1 του (πρώτου) Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, περιουσιακό δικαίωμα του καταλογιζομένου. Άλλως, ο καταλογισμός θα στοιχειοθετούσε για τον δημόσιο φορέα υπέρ του οποίου επιβάλλεται αδικαιολόγητο πλουτισμό. Ως εκ τούτου, πρέπει, στην περίπτωση αυτή, να ερευνάται από το δικαστήριο της ουσίας ο βαθμός απόκλισης της συμπεριφοράς του υπαιτίου για τη δημιουργία του δικαιώματος στην περιουσία του καταλογιζομένου, που αναγκαίως πλήττεται στην περίπτωση που ο καταλογισμός δεν αντιστοιχίζεται πλήρως με τη ζημία του δημόσιου φορέα. Η υποχρέωση δε αυτή του δικαστηρίου εκτείνεται αναγκαίως, χάριν θεραπείας της αρχής της αναλογικότητας σε σταθμίσεις στις οποίες λαμβάνεται υπ' όψιν ο βαθμός απόκλισης της συμπεριφοράς του υπαιτίου από τη δημοσιονομική νομιμότητα, το είδος του ελλείμματος, η εύλογη σχέση αναλογίας μεταξύ του επελθόντος δημοσιονομικού αποτελέσματος και της βαρύτητας της δημοσιονομικής παράβασης με το ποσό του καταλογισμού, ο πλουτισμός άνευ αιτίας του δημόσιου φορέα, έτσι ώστε να μπορεί να διαπιστωθεί η τήρηση της δίκαιης ισορροπίας μεταξύ της επιβολής του καταλογισμού και του δικαιώματος στην περιουσία του καταλογιζομένου.

14. Στην υπό κρίση υπόθεση, το Τμήμα δέχθηκε, όσον αφορά στην ΕΜΠ .../9.3.2012 ότι η εκ συστήματος παράλειψη του πρώτου των αιτούντων να συμμορφωθεί προς τους κανόνες της δημοσιολογιστικής τάξης, προς τους οποίους όφειλε να έχει εξοικειωθεί, λόγω της μακράς υπηρεσίας του στη διαχείριση του Δήμου δεν δύναται να δικαιολογηθεί από

τον φόρτο εργασίας του, ώστε να στοιχειοθετείται τουλάχιστον βαρεία αμέλεια στο πρόσωπό του και ότι, ως εκ τούτου, νομίμως του επιβλήθηκαν προσαυξήσεις, ο βαθμός δε αυτός της υπαιτιότητάς του, σε συνδυασμό με την αδυναμία παροχής επαρκών εξηγήσεων για την τύχη του ελλείποντος κεφαλαίου του Δήμου, αποκλείει, καθόσον, μάλιστα, ο επίμαχος καταλογισμός, τείνοντας στην αποκατάσταση ουσιαστικού ελλείμματος, δεν έχει κυρωτικό χαρακτήρα, τον περιορισμό του καταλογισθέντος ποσού κατ' εφαρμογή είτε των διατάξεων του άρθρου 37 παρ. 1 του ν. 3801/2009, είτε της αρχής της αναλογικότητας, απορρίπτοντας τον σχετικό λόγο έφεσης. Συναφώς, για τους ίδιους ως άνω λόγους, το δικάσαν Τμήμα έκρινε ότι τυγχάνει νόμιμος και ο επιβληθείς με την ΕΜΠ .../9.3.2012 απόφαση καταλογισμός των αιτούντων με το ποσό των 171.309,44 ευρώ και τις επ' αυτού προσαυξήσεις, το οποίο, κατ' εντολή του δευτέρου εκταμιεύτηκε από τον πρώτο, χωρίς νόμιμους τίτλους πληρωμής, κατά τις χρήσεις των οικονομικών ετών 2005 και 2006, με συνέπεια, μάλιστα, λόγω της μεταγενέστερης της 1.7.2005 διενέργειας των επίμαχων πληρωμών (26.10.2005 και 29.12.2006), οι τελευταίες να μην εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 37 παρ. 1 του ν. 3801/2009, ενώ οι ισχυρισμοί τους ότι η μη τήρηση των νόμιμων διατυπώσεων για την πραγματοποίηση των πληρωμών αυτών ήταν επιβεβλημένη από περιστάσεις που συνιστούσαν λόγους ανωτέρας βίας απορρίφθηκαν αφενός μεν ως αναπόδεικτοι, αφετέρου δε ως αβάσιμοι ακόμη και εάν ήταν αληθείς (αναλυτικά σελ. 23 προσβαλλόμενης). Περαιτέρω, έγινε δεκτό ότι η συμπεριφορά των αιτούντων αποτελεί, χωρίς αποχρώντα λόγο, συνειδητή και εμπρόθετη από αυτούς παράκαμψη των νόμιμων διαδικασιών, η οποία σε συνδυασμό με την εκ μέρους τους εξωταμειακή διαχείριση των χρηματικών διαθεσίμων του Δήμου δεν καταλείπουν περιθώριο εφαρμογής των νομιμοποιητικών διατάξεων των άρθρων 34 του ν. 3801/2009 και 29 παρ. 3 του ν. 3838/2010, ούτε περιορισμού του καταλογισθέντος σε βάρος τους ποσού με βάση την αρχή της αναλογικότητας, όπως αποτυπώνεται στο άρθρο 25 παρ. 1 του Συντάγματος, πολλώ δε μάλλον που δεν μπορεί να επιβεβαιωθεί η διάθεση των οικείων ποσών για την εξόφληση συννόμως, κατά τα λοιπά, αναληφθεισών υποχρεώσεων του Δήμου.

15. Το Δικαστήριο κρίνει ότι, ναι μεν ο υπόλογος τεκμαίρεται ευθυνόμενος και για ελαφρά ακόμη αμέλεια αν αποδειχθεί η ύπαρξη ελλείμματος, όμως όταν το έλλειμμα αυτό είναι απλώς τυπικό ήτοι δεν ανταποκρίνεται σε πραγματική απώλεια ή ζημία, η αποκαταστατική ευθύνη του υπολόγου μπορεί να μετριάζεται με εφαρμογή διατάξεων ως αυτές που αναφέρθηκαν ανωτέρω, οι οποίες αποτελούν, κατά τα ήδη γενόμενα δεκτά, πραγμάτωση της αρχής της αναλογικότητας. Στην κρινόμενη περίπτωση, με βάση όσα έγιναν δεκτά στη σκέψη 7 περί ελλείψεως στην αιτιολογία της αναρριβασμένης, το Δικαστήριο κρίνει ότι προκειμένου να εκτιμηθεί η

δυνατότητα εφαρμογής της αρχής της αναλογικότητας στο υπό κρίση πραγματικό, όπου τα ποσά που καταλογίζονται πρέπει να κατανεμηθούν με βάση τα κριτήρια τυπικού και ουσιαστικού ελλείμματος, επιβάλλεται πρώτα να συμπληρωθεί η αιτιολογία του επίδικου καταλογισμού ώστε, αφού διευκρινισθεί η σύνδεση στην κρινόμενη υπόθεση κατηγοριών ελλειμμάτων και αιτιών επέλευσης των ελλειμμάτων, να μπορέσει κατόπιν το δικαστήριο της ουσίας να προβεί, επί των τυπικών ελλειμμάτων, στις δέουσες σταθμίσεις προκειμένου να πραγματωθεί στην κρινόμενη υπόθεση, όπως το ζητούν οι αναιρεσείοντες, η αρχή της αναλογικότητας.

16. Περαιτέρω, από την προπαρατιθέμενη αιτιολογία που διέλαβε το Τμήμα προκύπτει ότι, σχετικά με τη νομιμότητα της επιβολής των προσαυξήσεων, τούτο στηρίχθηκε, προεχόντως, στον βαθμό της υπαιτιότητας του αναιρεσείοντα ταμία, ο οποίος εξικνείται τουλάχιστον μέχρι τη βαρεία αμέλεια και οφείλεται στην εκ συστήματος παράλειψή του να συμμορφωθεί στους κανόνες της δημοσιολογιστικής τάξης, προς τους οποίους όφειλε να έχει εξοικειωθεί, λόγω της μακράς υπηρεσίας του στη διαχείριση του Δήμου, παράλειψης που, κατά την κρίση του, δεν μπορεί να αποδοθεί στον φόρτο εργασίας του. Εν συνεχεία, όσον αφορά στη μείωση του ποσού του καταλογισμού απέρριψε τους σχετικούς ισχυρισμούς προσδίδοντας βαρύτητα στον ως άνω βαθμό της υπαιτιότητάς του, αλλά και στην αδυναμία του να παράσχει εξηγήσεις για την τύχη του ελλείποντος κεφαλαίου, όπως επίσης και στον ουσιαστικό χαρακτήρα του ελλείμματος. Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι το δικάσαν Τμήμα συνεκτίμησε ορισμένα μόνον από τα προβλεπόμενα στη διάταξη του άρθρου 37 παρ. 1 του ν. 3801/2009 κριτήρια, χωρίς να αποτυπώνεται ρητά στην απόφαση ότι ελήφθησαν υπόψη τα κριτήρια της προσωπικής και οικογενειακής οικονομικής κατάστασης των αιτούντων.

17. Συνεπώς, κατά παραδοχή του δεύτερου λόγου αναιρέσεως, πρέπει η αίτηση να γίνει δεκτή, να αναιρεθεί η προσβαλλόμενη απόφαση και να παραπεμφθεί η υπόθεση στο Δεύτερο Τμήμα του Δικαστηρίου, για να εξετάσει όλα τα αναφερόμενα, στο άρθρο 37 παρ. 1 του ν. 3801/2009, κριτήρια διαλαμβάνοντας ειδική κρίση ως προς την τήρηση της αρχής της αναλογικότητας και σε περίπτωση που κρίνει ότι έχει παραβιαστεί, να προβεί σε επιμέτρηση του καταλογισθέντος ποσού στο αναγκαίο εκάστοτε μέτρο, εκτιμώντας τη βαρύτητα της δημοσιονομικής παράβασης υπό τις συγκεκριμένες περιστάσεις και λαμβάνοντας υπόψη πρόσφορα προς τούτο κριτήρια, ήτοι την έκταση της απόκλισής της από τη δημοσιονομική νομιμότητα, τις συνθήκες τέλεσής της, το επελθόν αποτέλεσμα, τον βαθμό υπαιτιότητας των υπολόγων, καθώς και να εκτιμήσει τη βαρύτητα της 13/2018 αμετάκλητης αθωωτικής απόφασης του Τριμελούς Εφετείου Κακουρηγημάτων (μεταβατική έδρα ...).

18. Κατά την ειδικότερη γνώμη των Συμβούλων Ασημίνας Σακελλαρίου, Νικολέτας Ρένεση και Αικατερίνης Μποκόρου, η υπό κρίση αίτηση πρέπει να γίνει δεκτή ως προς τον δεύτερο λόγο αυτής και να παραπεμφθεί η υπόθεση στο Δεύτερο Τμήμα του Δικαστηρίου προκειμένου αυτό να κρίνει αν συντρέχει περίπτωση μείωσης του καταλογισθέντος σε βάρος του ήδη αναιρεσειόντος ποσού με την ΕΜΠ .../9.3.02012 απόφαση των Επιθεωρητών της Διεύθυνσης Οικονομικής Επιθεώρησης ... του Υπουργείου Οικονομικών, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 37 παρ. 1 του ν. 3801/2009 και ειδικότερα βάσει του συνόλου των προβλεπόμενων από αυτές κριτηρίων κι όχι μόνο ορισμένων εξ αυτών, όπως το Τμήμα έκρινε με την αναιρεσιβαλλόμενη, ήτοι μόνο βάσει του βαθμού υπαιτιότητας του ήδη αναιρεσειόντος, συνιστάμενου σε αυτόν της βαριάς αμέλειας, σε συνδυασμό με την αδυναμία παροχής επαρκών εξηγήσεων από αυτόν για την τύχη του ελλείποντος κεφαλαίου του Δήμου. Εφαρμόζοντας δε το Τμήμα, μετά την παραπομπή, τις προαναφερθείσες διατάξεις, δεν οφείλει να διαλάβει ειδική κρίση ως προς την τήρηση της αρχής της αναλογικότητας, δοθέντος ότι, όπως γίνεται παγίως δεκτό από τη νομολογία του Δικαστηρίου (ΕλΣυν Ολ. 1824, 707, 486-7, 136/2019, 1781/2018, 1756/2015, 1810/2014, 4689/2013), με αυτές πραγματώνεται η συνταγματικά κατοχυρωμένη αρχή της αναλογικότητας, αφού το ύψος του επιβαλλόμενου μέτρου (καταλογισμός) δεν συνδέεται αναγκαστικά μόνο με το ύψος του διαπιστωθέντος ελλείμματος και τον βαθμό υπαιτιότητας του καθ' ου ο καταλογισμός, αλλά συνεκτιμώνται και οι συντρέχουσες σε εκάστη περίπτωση περιστάσεις που καθορίζονται στον νόμο. Συναφώς, το Τμήμα δεν οφείλει να διαλάβει οιαδήποτε κρίση περί τυχόν «αδικαιολογήτου πλουτισμού» του υπέρ ου ο καταλογισμός, αφού αυτός δεν περιλαμβάνεται μεταξύ των κριτηρίων που θέτουν οι ανωτέρω διατάξεις για τη μείωση του ποσού του καταλογισμού.

19. Μειοψήφησαν οι Αντιπρόεδροι Σωτηρία Ντούνη, Μαρία Βλαχάκη και Αγγελική Μαυρουδή και οι Σύμβουλοι Σταμάτιος Πουλής, Κωνσταντίνα Ζώη, Δημήτριος Τσακανίκας και Κωνσταντίνος Παραθύρας, οι οποίοι διατύπωσαν την ακόλουθη γνώμη: Η δυνατότητα που παρέχεται στο Δικαστήριο από το άρθρο 37 παρ. 1 του ν. 3801/2009 για μείωση του ποσού του καταλογισμού έως το 1/10 αυτού, προϋποθέτει, κατά τη διατύπωση του νόμου, τη συνεκτίμηση του βαθμού της υπαιτιότητας του καταλογισθέντος, της προσωπικής και οικογενειακής οικονομικής του κατάστασης, της βαρύτητας της δημοσιονομικής παράβασης και των συνθηκών τέλεσής της καθώς και του επελθόντος από αυτήν αποτελέσματος. Και ναι μεν αυτή η ευνοϊκή για τον καταλογισθέντα μεταχείριση επιφυλάσσεται όχι μόνο στους βαρυνόμενους με ελαφρά αμέλεια αλλά και για την περίπτωση που η δημιουργία του ελλείμματος

οφείλεται σε βαρεία αμέλεια, αυτό όμως δεν εμποδίζει το Τμήμα είτε να προσδώσει διαφορετική βαρύτητα σε καθεμία από τις συνεκτιμητέες παραμέτρους, τις οποίες παραθέτει η ανωτέρω διάταξη, είτε να μην εξετάσει ειδικότερα την προσωπική και οικογενειακή οικονομική κατάσταση του καταλογισθέντος, όταν κρίνει ότι οι ειδικότερες συνθήκες το επιβάλλουν. Έτσι, στη συγκεκριμένη περίπτωση, για τη μείωση του καταλογισθέντος ποσού με την .../9.3.2012 απόφαση των Επιθεωρητών της Διεύθυνσης Οικονομικής Επιθεώρησης ... (δοθέντος ότι, όπως κρίθηκε και με την αναιρεσιβαλλόμενη, ως προς την εκδοθείσα από τα ίδια όργανα .../9.3.2012 καταλογιστική δεν τίθεται θέμα εφαρμογής της εν λόγω διάταξης λόγω του μεταγενέστερου του πεδίου εφαρμογής της, χρόνου διενέργειας των επίμαχων πληρωμών στις 26.10.2005 και 29.12.2006), λαμβάνοντας υπ' όψιν το δικάσαν Τμήμα «τη μη δυνάμενη να δικαιολογηθεί από τον φόρτο εργασίας εκ συστήματος παράλειψη συμμόρφωσής του [πρώτου των αιτούντων] προς τους κανόνες της δημοσιολογιστικής τάξης, προς τους οποίους όφειλε να έχει εξοικειωθεί, λόγω της μακράς υπηρεσίας του στη διαχείριση του Δήμου», τον βαθμό πταίσματος αυτού («τουλάχιστον βαρεία αμέλεια»), σε συνδυασμό με την αδυναμία παροχής επαρκών εξηγήσεων για την τύχη του ελλείποντος κεφαλαίου του Δήμου, περαιτέρω δε ότι ο επίμαχος καταλογισμός έτεινε στην αποκατάσταση ουσιαστικού ελλείμματος, καθώς και τις εν γένει συνθήκες πρόκλησης αυτού, συναρτώμενες με την τελεσθείσα δημοσιονομική παράβαση, δεν προσέδωσε βαρύτητα στο κριτήριο της προσωπικής και οικογενειακής οικονομικής του κατάστασης. Επομένως, σύμφωνα με όσα προεκτέθηκαν, ορθώς τον νόμο εφήρμοσε και ο προβαλλόμενος λόγος αναιρέσεως είναι απορριπτέος ως αβάσιμος. Περαιτέρω, κατά τη γνώμη αυτή, το δικάσαν Τμήμα διέλαβε κρίση αναφορικά με την εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας, αποφαινόμενο α) ως προς την .../9.3.2012 καταλογιστική απόφαση ότι η χωρίς αποχρώντα λόγο, συνειδητή και εμπρόθετη από τους ήδη αναιρεσειόντες παράκαμψη των νόμιμων διαδικασιών και η εκ μέρους τους εξωταμειακή διαχείριση των χρηματικών διαθεσίμων του Δήμου δεν καταλείπουν περιθώριο περιορισμού του καταλογισθέντος ποσού με βάση την αρχή της αναλογικότητας, εν όψει και του ότι δεν μπορεί να επιβεβαιωθεί η διάθεση των οικείων ποσών για την εξόφληση συννόμως, κατά τα λοιπά, αναληφθεισών υποχρεώσεων του Δήμου και β) ως προς την .../9.3.2012 όμοια απόφαση ότι ο ως άνω βαθμός της υπαιτιότητας του πρώτου των ήδη αιτούντων σε συνδυασμό με την αδυναμία παροχής επαρκών εξηγήσεων για την τύχη του ελλείποντος κεφαλαίου του Δήμου, αποκλείουν - καθόσον ο επίμαχος καταλογισμός, τείνοντας στην αποκατάσταση ουσιαστικού ελλείμματος, δεν έχει κυρωτικό χαρακτήρα - τον περιορισμό του καταλογισθέντος ποσού κατ' εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας. Εν όψει των ανωτέρω παραδοχών του Τμήματος (εξωταμειακή διαχείριση, έλλειψη δυνατότητας επιβεβαίωσης της διάθεσης

των οικείων ποσών για την εξόφληση συννόμως αναληφθεισών υποχρεώσεων του Δήμου, ύπαρξη ουσιαστικού ελλείμματος), ορθώς κρίθηκε από αυτό ότι δεν υφίσταται η δυνατότητα εφαρμογής της αρχής της αναλογικότητας. Ως εκ τούτου, δεν συντρέχει λόγος εκ νέου εξέτασης από το Τμήμα της αρχής της αναλογικότητας και ο σχετικός λόγος αναίρεσης, κατά τη γνώμη αυτή, πρέπει ν' απορριφθεί.

20. Τέλος, ανεξαρτήτως του απαραδέκτου της προβολής του το πρώτον με το υπόμνημα, ο λόγος ακύρωσης της ΕΜΠ .../9.3.2012 καταλογιστικής απόφασης λόγω της εξόφλησης του συνολικού ποσού, με το οποίο καταλογίστηκε ο πρώτος των αιτούντων από το έτερο αλληλεγγύως με αυτόν καταλογιζόμενο πρόσωπο, τυγχάνει σε κάθε περίπτωση απορριπτέος ως απαράδεκτος, καθότι δεν αποδίδει πλημμέλεια στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση. Άλλωστε, ο αιτών δεν στερείται στάδιο δικαστικής προστασίας όσον αφορά την προβολή του σχετικού λόγου, καθώς ο τελευταίος μπορεί να προβληθεί παραδεκτά ως λόγος ανακοπής στην επιχειρούμενη κατά της περιουσίας του αναγκαστική εκτέλεση της καταλογιστικής πράξης [άρθρο 224 παρ. 5 του κυρωθέντος με το άρθρο πρώτο του ν. 2717/1999, φ. 97 Α', Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, που εφαρμόζεται αναλόγως δυνάμει του άρθρου 123 του π.δ/τος 1225/1981].

21. Ακολούθως, πρέπει να διαταχθεί η απόδοση στους αναιρεσειόντες του παραβόλου που κατέθεσαν για την άσκηση της αίτησης (άρθρο 73 παρ. 4 του ν. 4129/2013).

22. Τέλος, κατ' εκτίμηση των περιστάσεων, πρέπει να απαλλαγούν οι καθ' ων από τη δικαστική δαπάνη των αναιρεσειόντων (άρθρο 275 παρ. 1 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, σε συνδυασμό με το άρθρο 123 του π.δ/τος 1225/1981, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 12 παρ. 2 του ν. 3472/2006).

Για τους λόγους αυτούς

Δέχεται την αίτηση.

Αναιρεί την 3734/2014 απόφαση του VII Τμήματος του Ελεγκτικού Συνεδρίου κατά τα οριζόμενα στο σκεπτικό.

Αναπέμπει την υπόθεση στο Δεύτερο Τμήμα του Δικαστηρίου, για κρίση, υπό διαφορετική σύνθεση, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο σκεπτικό.

Διατάσσει την απόδοση του κατατεθέντος παραβόλου αναίρεσης στους αναιρεσειόντες. Και

Απαλλάσσει το Ελληνικό Δημόσιο και τον Δήμο ... από τη δικαστική δαπάνη των αναιρεσειόντων.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στην Αθήνα με τηλεδιάσκεψη, μέσω της υπηρεσιακής εφαρμογής e-presence, στις 2 Σεπτεμβρίου 2020.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΡΜΑΣ

ΑΡΓΥΡΩ ΜΑΥΡΟΜΜΑΤΗ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΕΛΕΝΗ ΑΥΓΟΥΣΤΟΓΛΟΥ

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση, στις 15 Σεπτεμβρίου 2021.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΡΜΑΣ

ΕΛΕΝΗ ΑΥΓΟΥΣΤΟΓΛΟΥ